

Sistem za prečišćavanje otpadnih voda Cvetojevac

- Goran Ljubisavljević, Rukovodilac SPOV „Cvetojevac“
- Karlo Milutinović, Rukovodilac službe knjigovodstva

Centralno postroje otpadnih voda -

- Analizama obavljenim osamdesetih godina XX veka ustanovljeno je da se otpadne vode od stanovništva, industrije i infiltrirane podzemne vode prikupljaju i kolektorima dovode i ispuštaju neprečišćene u Lepenicu, voda u ovoj reci je veoma zagadjena i pripada IV kategoriji.
- Tada je doneta odluka za izgradnju centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda čiji je projekat uradila beogradska firma Energo projekt, koja je bila i glavni izvođač radova.
- Centralno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda pušteno je u rad 17. septembra 1990. godine.
- Projektovani kapacitet: 250000 ES odnosno 2500 l/sec.
- Instalirani kapacitet: 125000 ES odnosno 1504 l/sec.
- Trenutna iskorišćenost kapaciteta je 1/3 (do 400 l/sec.)

- *Za izgradnju centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda odabrana je lokacija sedam kilometra nizvodno od grada Kragujevca, na levoj obali reke Lepenice.*
- *Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda omogućava prikupljanje svih otpadnih voda.*
- *Postrojenje sa svim pratećim instalacijama i objektima zauzima 14 hektara površine.*
- *Udaljeno je od magistralnog puta Kragujevac-Batočina 600m, a od najbližih naselja Cvetojevac i Milatovac 700m vazdušnom linijom.*
- *Glavnim kolektorom (Ø1000mm) sve fekalne otpadne vode i industrijske otpadne vode nakon predtretmana, odvođe se do Centralnog gradskog postrojenja za prečišćavanje, dok se atmosferske otpadne vode ulivaju u Lepenicu.*

- Sistem prečišćavanja otpadnih voda zasniva se na dvostepeno gravitacionom i biološkom tretmanu.
- Sistem za prečišćavanje otpadnih voda sastoji se od tri celine:
  - **linija vode** (crpna stanica sirove vode sa automatskim rešetkama, aerisani peskolov, primarni taložnici, bioaeracioni bazeni, sekundarni taložnici i odvodni cevevod do recipijenta)
  - **linija mulja** (crpna stanica recirkulacionog mulja, crpna stanica svežeg mulja i servisne vode, primarni ugušćivač, sekundarni ugušćivač, trakaste filter prese)
  - **linija gasa** (digistori, rezervoar biogasa, gas generatori, baklja)

- Spiralne pužne pumpe, "Hidrometal Mengeš"(760 l/sec),
GESS –CZ Češka (760 l/sec), ABS
- Centrifugalna muljna pumpa (500 l/sec)
- Reduktori i elektro motori Sever Subotica(75 kW)
- Visina dizanja sirove vode 6,3m

- Mostna konstrukcija ("Hidrometal Mengeš")
- Niskopritisne duvaljke (Garden Denver i "Tvornica strojeva" Đurđenovac)
- Elektromotori "Sever" Subotica

Primarni taložnik

- Konstrukcija mosta i zgrtača je "Hidrometal Mengeš", pogon zgrtača je "Strojna" Maribor

- Niskopritisni rotacioni kompresor AERZEN GM 130 L
- Turbo kompresor AERZEN AT 100-0.6 S

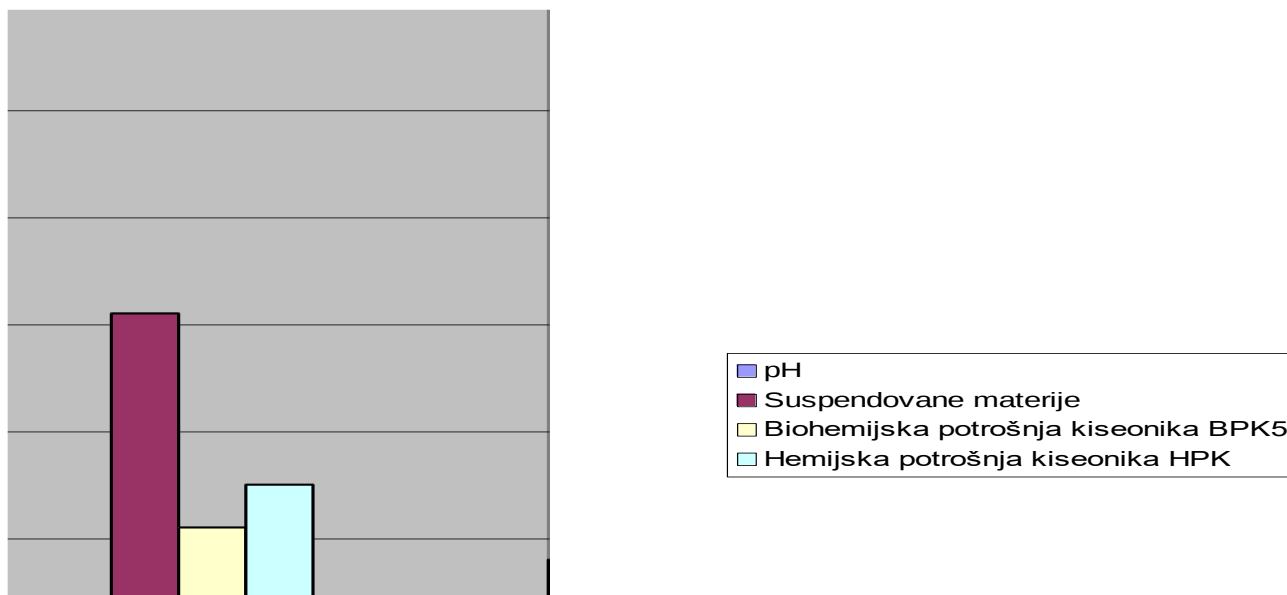
- Konstrukcija mosta i zgrtača je "Hidrometal Mengeš",
pogon zgrtača je "Strojna" Maribor

Rezultati mikrobiološkog ispitivanja otpadne vode

Na osnovu svih do sada izvršenih mikrobioloških ispitivanja i analiza otpadnih voda koje je izvršila akreditovana laboratorija "Instituta javnog zdravlja" prečišćena voda na postrojenju nije prelazila granične vrednosti pre upuštanja u recipijent

Parametri	Merna jedinica	Granična vrednost	Ispitana vrednost na ulazu u postrojenje	Ispitana vrednost na izlazu iz postrojenja
pH	-	8	7.76	7.33
Suspendovane materije	mg/l	35	82	23
Biohemijska potrošnja kiseonika BPK ₅	mg/l	25	42	24
Hemijska potrošnja kiseonika HPK	mgO ₂ /l	125	50	36

Linija mulja

- Konstrukcija mosta i zgrtača je "Hidrometal Mengeš", pogon zgrtača je "Strojna" Maribor

Crpna stanica za recirkulaciju mulja

Pužne pumpe "Hidrometal" Mengeš - karakteristike:

Instalisani protok po agregatu...460 l/sec
Napor.....3,2 m
Maksimalni stepen korisnosti.....0,75
Snaga.....P=30 kw

Centrifugalna muljna pumpa

PAPANTONATOS S.A.PX FLOW

Instalisani protok po agregatu...330 l/sec
Napor.....3,2 m
Snaga.....P=26 kw

Pumpa svežeg mulja “Jastrebac”Niš, $P=5.5\text{KW}$, $Q=36.11\text{ l/s}$, $H=7\text{m}$

Oprema: “Energoinvest”, $D=20\text{m}$, $H_v=4\text{m}$, $V=1250\text{m}^3$,
Elektro-reduktor “Sever” Subotica

Anaerobni digestori

Zapremina $V=4000\text{m}^3$

Oprema:

“NETZCH”, Tip NE 100A, $Q=2.5 - 15 \text{ l/s}$, $H=3.5 \text{ bar}$,
 $P=9\text{KW}$

“KSB”, Tip 100-250, $Q=36 \text{ l/s}$, $H=0.72 \text{ bar}$, $P=5.5\text{KW}$

Proizvođač “Demag-wittig”, $Q=245\text{m}^3/\text{h}$, $p=3\text{ bar}$, $P=13.5\text{ KW}$

Oprema: “Energoinvest”, $D=20\text{m}$, $H_v=4\text{m}$, $V=1250\text{m}^3$,
Elektro-reduktor “Sever” Subotica

Oprema "Hidrometal Mengeš" $Q=12-16\text{m}^3/\text{h}$,
Muljna pumpa, "Jedinstvo" Zagreb, $Q=8-18\text{m}^3/\text{h}$, $P=5.5\text{KW}$

Linija gasa

17. Septembar 2025. Novi Sad

Šljunačni filter $Q=600\text{m}^3/\text{h}$

Keramički filter $Q=220\text{m}^3/\text{h}$

$V=1000\text{m}^3$, $D=13000\text{mm}$, $p=35\text{-}38\text{mbar}$

Keramički filteri za pripremu gasa za gas generatore i toplovodni kotao

$$Q=400\text{m}^3/\text{h}$$

Motor “Jenbacher” $P=250\text{KW}$

Generator “Rade Končar” $P=250\text{kVA}$, 50Hz

$P=814\text{KW}$

17. Septembar 2025. Novi Sad

$Q=200-600\text{m}^3/\text{h}$

Panorama CPPOV Cvetojevac

ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА РАДА ППОВ ЦВЕТОЈЕВАЦ

CRPNA STANICA ZA RECIRKULACIJU MULJA	
Potrošnja električne energije u 2023.godini u kWh	262800
Ušteda u potrošnji električne energije u kWh na CS za recirkulaciju mulja	77532
Ušteda u potrošnji električne energije u %	29,5
Ušteda u potrošnji električne energije u % na SPOV	3,06
Nabavna cena nove pumpe	46500€
Period isplativosti investicije	6 godina

CRPNA STANICA SIROVE VODE

PUMPA SA ARHIMEDOVOM SPIRALOM

Nabavka pumpe sa pripadajućom opremom

- Telo pumpe
- Pogonski agregat
- Gornji i donji ležaj

Nabavna cena nove pumpe

95.000€

Radni vek

20 godina

KOMPRESORSKA STANICA

DUVALJKA ZA BIOAERACIONI BAZEN BR.4

AT 100-0.6 Turbo sa frekventnim regulatorom, sondama za kiseonik

- dnevni utrošak - 1584kWh
- mesečni utrošak - 47520kWh
- godišnji utrošak - 570240 kWh

GM130L - postojeća mašina bez frekventnog regulatora

- dnevni utrošak - 2760kWh
- mesečni utrošak - 82800kWh
- godišnji utrošak - 993.600kWh

- Nabavljen nov stepen duvaljke 2020.godine
vrednost 23.000

Nabavna cena nove duvaljke	70.000€
Ušteda u potrošnji električne energije u %	42,6 %

REZERVOAR ZA BIO GAS

REKONSTRUKCIJA ČELIČNOG POKRETNOG ZVONA SA PRIPADAJUĆIM ELEMENTIMA

- Zamena kompletnog zgrtača mulja
- Zamena nosača zgrtača mulja
- Peskarenje mosta
- Kompletna antikorozijska zaštita

Vrednost radova

70.000€

Radni vek

10 godina

PRIMARNI TALOŽNIK BR.1

REKONSTRUKCIJA ČELIČNOG POKRETNOG MOSTA
SA PRIPADAJUĆIM ELEMENTIMA

Vrednost radova

38.000€

Radni vek

10 godina

FIZIČKI POKAZATELJI

Realizacija koju ostvaruje SPOV "Cvetojevac"

GODINA	Ulaz SPOV "Cvetojevac" m ³	Izlaz SPOV "Cvetojevac" m ³
2015	14.039.409	12.543.851
2016	13.748.511	12.201.724
2017	9.404.487	8.322.771
2018	8.059.415	7.132.234
2019	8.064.997	7.137.167
2020	7.435.332	6.579.941
2021	7.463.458	6.604.830
2022	8.766.594	7.757.270
2023	8.477.436	7.502.156
2024	8.238.759	7.190.936
UKUPNO	93.698.398	82.972.880

UTROŠAK ELEKTRIČNE ENERGIJE

Godina	Utrošak električne energije u kWh	Razlika u potrošnji u odnosu na baznu 2015. godinu	Učešće u ukupnoj potrošnji električne energije
2015	2.752.190	100,00%	15,59%
2016	2.422.200	-11,99%	13,83%
2017	2.321.005	-15,67%	12,40%
2018	2.594.854	-5,72%	14,43%
2019	2.142.030	-22,17%	12,68%
2020	1.605.776	-41,65%	10,06%
2021	2.287.834	-16,87%	13,74%
2022	2.542.539	-7,62%	13,89%
2023	2.482.171	-9,81%	15,36%
2024	2.522.133	-8,36%	14,23%

UTROŠAK ELEKTRIČNE ENERGIJE

- U odnosu na posmatranu 2015. godinu, utrošak električne energije se kretao u standardnim količinama, ali uvek u manjim iznosima u odnosu na posmatranu godinu.
- Pozitivan izuzetak je ostvaren u 2020. godini, kada su ostvarene značajne uštede zahvaljujući upotrebi biogasa – nusprodukta prerade otpadnih voda, kao energenta za grejanje, ali i proizvodnju električne energije.
- Prosečno učešće SPOV Cvetojevac u ukupnoj potrošnji električne energije iznosi oko 14%.

Prihodi koje ostvaruje SPOV „Cvetojevac“

GODINA	Prihod od prerade otpadnih voda	Prihod od ostalih usluga SPOV "Cvetojevac"	Ukupni poslovni prihodi	Učešće
2015	139.346.085	323.981	895.175.990	16%
2016	133.377.843	300.380	894.725.609	15%
2017	141.274.554	530.787	925.241.133	15%
2018	131.811.929	377.685	863.532.292	15%
2019	132.753.592	259.900	891.115.414	15%
2020	130.595.287	281.941	1.214.719.082	11%
2021	174.213.314	1.097.150	1.285.948.019	14%
2022	194.600.600	1.468.270	1.444.815.604	14%
2023	226.990.334	538.556	1.632.070.965	14%
2024	279.202.183	737.781	1.908.153.604	15%
UKUPNO	1.684.165.721	5.916.431	11.955.497.712	14%

Prihodi koje ostvaruje SPOV „Cvetojevac“

- SPOV ostvaruje prihod od prerade otpadnih voda, kao i prihode od ostalih usluga, koje se odnose na tretman nusprodukta proizvodnje spoljnih kupaca („Fruvita“ – proizvodnja sokova), isporuka tehničke vode spoljnim potrošačima po sistemu „EXW – FCO Fabrika)...
- Bez obzira na materijalno beznačajan udeo ostalih usluga u ostvarenju ukupnog prihoda SPOV „Cvetojevac“, vrlo je značajna mogućnost tih usluga koju za eksterne potrošače nudi jedino JKP „Vodovod i kanalizacija“

Troškovi SPOV „Cvetojevac“

GODINA	Troškovi SPOV "Cvetojevac"	Raspodeljeni troškovi koji pripadaju SPOV "Cvetojevac"	Ukupni rashodi	Učešće u ukupnim rashodima
2015	43.983.610	32.222.829	1.016.557.244	7%
2016	44.473.536	25.111.933	1.228.084.869	6%
2017	54.370.245	27.556.256	1.172.004.288	7%
2018	47.322.398	26.537.333	1.053.769.488	7%
2019	37.015.821	20.732.375	1.046.212.175	6%
2020	48.709.709	26.415.789	1.401.743.000	5%
2021	55.206.303	43.508.496	1.597.470.875	6%
2022	63.473.745	38.958.211	1.640.844.275	6%
2023	70.229.481	36.261.525	1.739.467.525	6%
2024	76.546.691	42.308.271	2.009.621.720	6%
UKUPNO	541.331.539	319.613.018	13.905.775.459	6%

Zarade zaposlenih

Godina	Zarade	Broj zaposlenih	Ukupni troškovi zarada u JKP "Vodovod i kanalizacija" Kragujevac	Učešće zaposlenih na SPOV "Cvetojevac" u ukupnim troškovima zarada
2015	15.082.441	20	507.708.359	3%
2016	14.965.663	20	474.235.223	3%
2017	15.310.032	20	456.173.478	3%
2018	15.103.368	20	415.299.183	4%
2019	16.202.739	20	415.823.143	4%
2020	28.950.844	20	708.165.990	4%
2021	31.383.827	20	781.414.794	4%
2022	31.585.184	21	839.020.320	4%
2023	35.985.460	20	846.352.622	4%
2024	39.649.249	20	950.102.564	4%

Troškovi SPOV „Cvetojevac“

- Dok se učešće SPOV „Cvetojevac“ u ukupnim rashodima kreće oko 7%, a zarada zaposlenih u ukupnim troškovima zaposlenih oko 4% sa jedne strane, učešće u ukupno ostvarenim prihodima iznosi oko 14%, što ukazuje na ekonomsku efikasnost sistema za tretman otpadnih voda

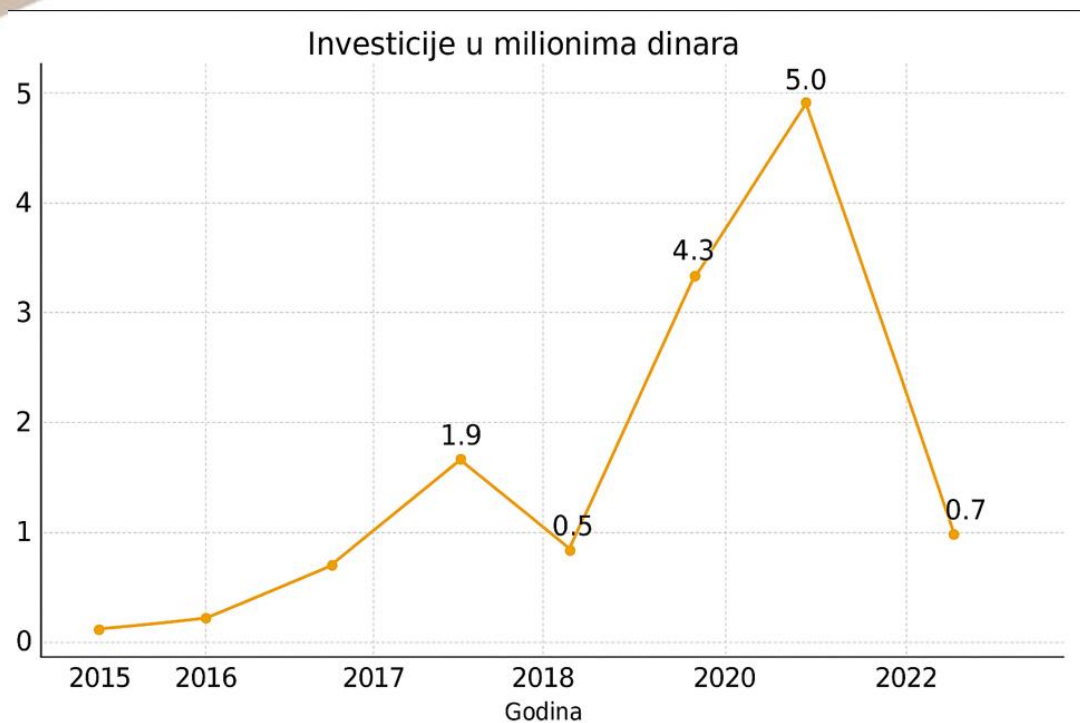
JKP „Vodovod“ – Valjevo

Ukupni poslovni prihod	602.693.636
Prihod od prečišćavanja otpadnih voda	105.576.694
Učešće	17,52%

Investicije

Investicije u osnovna sredstva na SPOV Cvetojevac	
2015	11.650
2016	151.633
2017	717.678
2018	1.865.071
2019	527.187
2020	4.133.988
2021	5.161.858
2022	718.106
2023	7.084.873
2024	907.452
UKUPNO	21.279.496

Investicije

Investicije

- U 2018. godini izvršen je remont gas generatora, elektroinstalacija u ormaru za praćenje i automatsku kontrolu rada samog gas generatora. Na taj način stvorieni su se uslovi da se na postrojenju otpočne sa proizvodnjom električne energije, što je i učinjeno krajem oktobra meseca 2018. godine.
- U 2020. godini započet je remont mostova primarnog i finalnog taložnika
- U 2022. godini izvršen je remont niskopritisnog kompresora za bioaeracione bazene, zamenjeni su izmenjivači toplote na pogonskoj jedinici generatora za proizvodnju električne energije i nabavljena je centrifugalna muljna pumpa za crpnu stanicu recirkulacije mulja. Za značajnije uštede, neophodna su veća ulaganja u gas-generatore.
- U 2023. godini izvršeno servisiranje i

Zaključak

- Iako primarna funkcija SPOV Cvetojevac, kao i samog Preduzeća nije profit, već izvršenje delatnosti od visokog sociološkog, ekonomskog i javnog interesa, sam pogon pokazuje visoku ekonomsku efikasnost.
- Iako još uvek jedan od retkih u zemlji, sam pogon je star preko tri decenije, te ne raspolaže mogućnošću tretmana mulja, poput novog pogona u Kruševcu.
- Kanalizaciona mreža pokriva oko 50% potrošača vode, pa sa tog aspekta postoji kako mogućnost ekonomskog rasta u slučaju povećanja broja potrošača (u iznosu od oko 30% povećanja poslovnih prihoda), tako i neophodnost novog pogona za tretman otpadnih voda.

HVALA NA PAŽNJI